

שכנינו הבדווים

משפחות אל-עמראני (אבו אל-מסכ) ואל-סעידיין

**מוצא המשפחה ממטה אל-סעידיין,
שהגיע לאזור מערב הסעודית לפני 400 שנה
המטה ישב בערבה התיכונה, מנאות הככר בצפון
ועד ליהל בדרום
בתקופת הבריטים ישב השבט בעין חוצוב
ב- 1948 המשפחה ברחה לירדן
והתיישבה באזור פרפ**

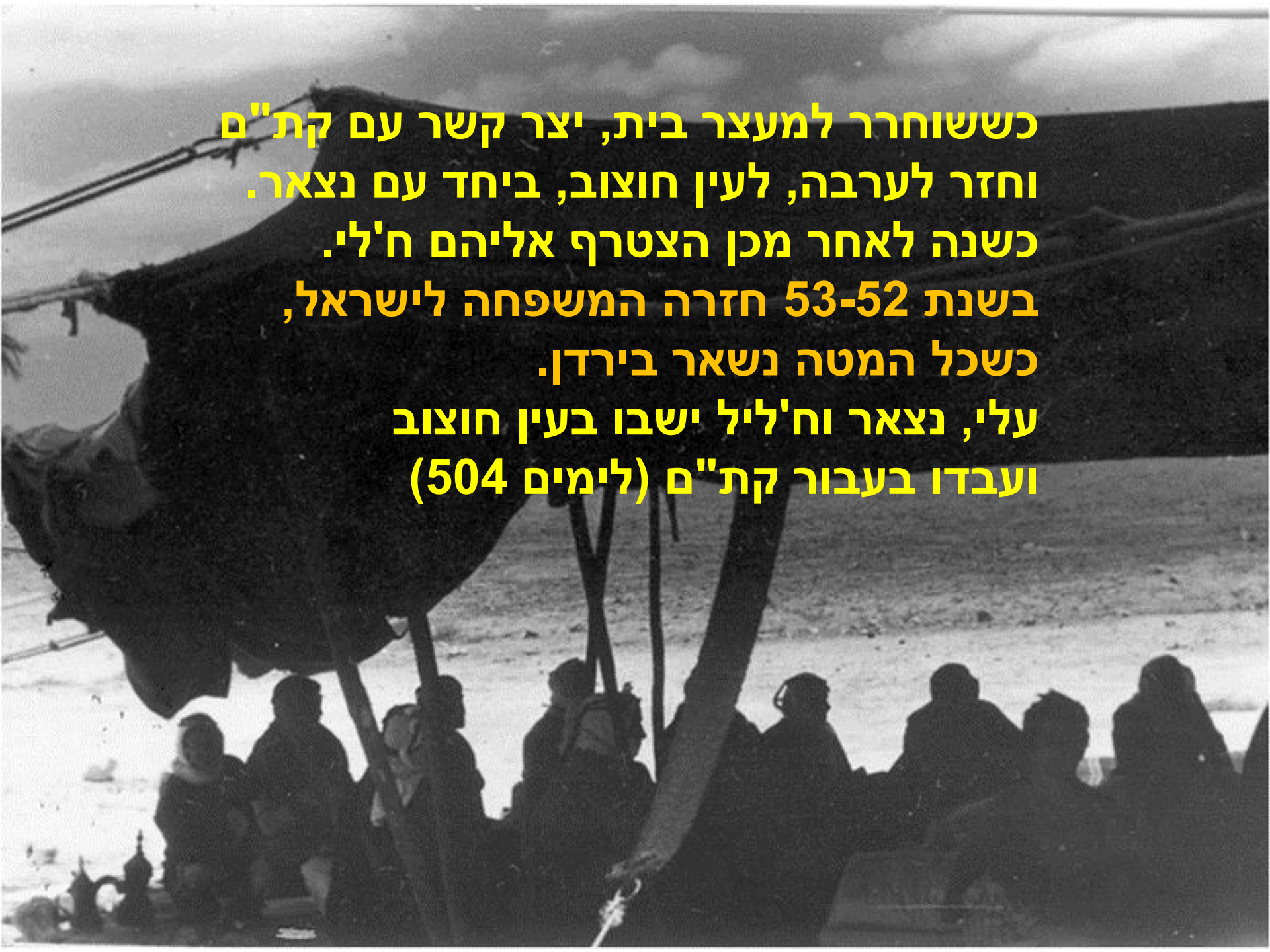

ראש המשפחה, עלי עיד, נעצר
בחשד סיוע לישראל,
ישב בכלא במשך שנה
ועבר עינויים

בהיותם בירדן, החלה משפחת אל-עמרני
לשתף פעולה עם קת"ם

כששוחרר למעצר בית, יצר קשר עם קת"ם
וחזר לערבה, לעין חוצוב, ביחד עם נצאר.
כשנה לאחר מכן הצטרף אליהם ח'לי.
בשנת 52-53 חזרה המשפחה לישראל,
כשכל המטה נשאר בירדן.
עלי, נצאר וח'ליל ישובו בעין חוצוב
ועבדו בעבור קת"ם (לימים 504)

עלי עיד אל-עמראני היה מעורב

ברדיפת רוצחו של חבקוק כהן, איש קת"ם

(דצמבר 1951)

ברדיפת רוצחי הנוסעים באוטובוס במעלה עקרבים

(מארס 1954)

בהבאת גופותיהם של שושנה הרציון ועודד וייגמייסטר

(דצמבר 1954)

**באיסוף מודיעין בארצות יעד
בסיכול חדירות ליישובי הערבה**

באיסוף מודיעין מבצעי

בגיבוש תורת הגששות

וסיוע בהקמת יחידת הגששים

בגיבוש סיירת גמלים בשנות ה-50 וה-70

מתוך פרסום בבטאון המל"מ (המרכז למורשת המודיעין)

המקור של "דוכיפת" ניקר במעלה העקרים

יוסקה לוי ...

ביום 17/3/1954 (מורים תשי"ד) בוצע טבח אכזרי בנוסעי אוטובוס אנד, שהסיע לתל אביב חוגנים ממסיבה באילת. זמן קצר לאחר שנסוגו המתנקשים, עברתי במקום בג'יפ בדרכי מפגישה עם מודיע בדווי ירדני, שהתקיימה בעיון חוסוב (חצבה), חזרה לבסיס קת"ם דרום בבאר שבע, שבו שירתתי כקצין שטח. המפגשים בערבה בכלל ובעין חוסוב במרט נחשבו למסוכנים במיוחד. האזור כונה "המזרח הפרוע" עקב ריבוי התנקשויות רצחניות, כפי שאירע ב-12/1951/26, כשנרצח בדם קר קצין השטח חבקוק כהן ז"ל.

למקום האירוע, דיווחתי להם ממראה עיני. הטבח החריד את המדינה. למחרת הגיעו לבאר שבע ראש הממשלה משה שרת, שר המשטרה שטרית ושר הביטחון לבון, ונועדו לפגישה עם אלוף מיקוד הדרום.

עם היוודע האירוע לראש אמ"ן בנימין גיבלי, הוא פקד על מפקד קת"ם דרום יעקב נמרודי לפעול מיד להשגת מידע על האחראים לטבח. נמרודי פקד עליי לצאת לאלתר בליווי המודיע הדרומו מציג חלמה שרונה "דוכיפת". הוא היה

בדווי ששירת במשטרת הגמלים המנדטורית (הגנה) ואשר הכיר את הערבה ככף ידו, משני עברי הגבול, ואת שבטי הבדווים המתגוררים שם. ואכן, יצאתי בג'יפ בליווי הנהג חיליק לערבה. "דוכיפת" ביקש שנוריד אותו ליד עין יהב ויצא ברגל מזרחה, לתחום ירדן. קבענו להיפגש במקום שלוש ימים לאחר מכן.

כשהגענו למקום המפגש במועד הקבוע, חיכה לנו שם "דוכיפת" ובידו מידע מפורט על זהות המתנקשים, שהיו שייכים לאחד משבטי הבדווים בערבה הירדנית. "דוכיפת" אמר שהמניע היה שוד ונסמה.

נמרודי מסר את המידע לגיבלי, וזה דרש שקצין השטח יתייצב אצלו מיד לתחקר אישי. בלי כל מנוח לאחר ששבנו מהשטח, יצאתי בשעת לילה מאוחרת, בג'יפ פתוח בליל סופה וסערה, בדרכי לתל אביב לפנות בוקר הגעתי לצהלה, בלי שאדע את הכתובת המדויקת ובעוד נפש חיה לא נראית בחוץ. למזלי, נתקלתי בניידת משטרה, והשוטרים עזרו לי לאתר את ביתו של גיבלי. הערתי אותו משנתו, מסרת לו את המידע המבוקש, וזה דיווח אחר כך לרמטכ"ל ולשר הביטחון.

הבסיס צוין לשבח על מידע זה.

בחיי היום-יום של העמותה - מינוי מנכ"ל חדש, רענון הוועד המנהל, העיתון במתכונת חדשה, יותר פעילות עם המנים לחברים ועוד.

עתה אנו נדרשים גם להרים ראש מעבר לטווח המיידי ולהסתכל קדימה ולשאול עצמנו מהו החזון ולכן אנו הולכים. לצורך כך הוקם צוות חשיבה אסטרטגי בראשות דודו צור. בדיוני הצוות עלו כמה נושאים שלדעתי מחייבים דיון ציבורי מעמיק יותר של חברי המל"מ. את חלקם ברצוני להציג בקצרה.

הקמת מחאון למורשת המודיעין

הרעיון אינו חדש. הוא כבר נדון בעבר אולם מעולם לא נקבע כיצד מרכזי של המל"מ.

לדעתי אין דרך נכונה יותר לממש את ייעוד המל"מ להנצחה ולטיפוח המורשת של המודיעין, מלהקים מוזאון שיהיה מוקד להצגת הישגים וחיכולות המיוחדות של קהילת המודיעין הישראלית, ובתוך כך להבליט את מורשת הנופלים

בדרכי חזרה מהמפגש, שעברתי בשלום, הגעתי לאוטובוס במעלה העקרים זמן קצר לאחר ביצוע הטבח. האוטובוס מספר 3183 היה נקוב בכדורים. התוקפים בחרו במקום אידיאלי למארב, באחד הסיבובים החדשים של מעלה

אוטובוס הדמים, 11 מנסעי נרצחו במעלה עקרים, מרס 1954

העקרים, סמוך לאנדרטת ההנצחה של חיל ההנדסה. במקום זה היה על הרכב להאט את נסיעתו. המארב נמסר בשלוש נקודות שמהן נורתה אש צולבת, שטבחה ב-11 נוסעים שנשדדו לאחר מותם. נגלה לעיני מראה מחריד: האוטובוס היה מוצף בדם, וחלק מגופות הנטבחים הושחתו התוקפים נסוגו לעבר גבול ירדן. מיהרתי לחזור לבסיס ונדרן משנתי באנשי יחידה שיצאו

יוסף (יוסקה) לוי

גמלאי קהילת המודיעין

בתחילת שנת 1952 מוניתי לאחראי על הגזרה הירדנית, מאזור חברון עד עקבה, בעת שהוצבתי בבסיס קת"ם דרום

בבאר שבע וניצחון יעקב נמרודי. בתפקיד זה החלפתי את חבקוק כהן ז"ל, שנרצח בעין חוסוב (חצבה) ב-26 בדצמבר 1951, במילוי תפקידו כקצין שטח, בידי מודיע שנפגש אתו במקום.

אני, בן ראשון לציון, שירתתי במלחמת העצמאות בגדוד פשיטה 89, בפקודו של משה דיין. לאחר שחרורי, בשירות מילואים, עברתי קורס קצינים וקורס קמ"נים ואחר כך הוצע לי להצטרף לשירות קבע בחיל המודיעין. הבסיס בבאר שבע היה במבנה ערבי ישן בעיר העתיקה וכונה "שטינקריאדה". פעלתי בבסיס זה עד אמצע שנת 1955. בתקופה זו כיהנתי כשנה כמפקד מחנה ועדת שביתת הנשק בניצנה, שבו גויס כמודיע קצין מצרי בדרגת סרן, שסיפק מידע חיוני ואשר נחשב לאחד המקורות החשובים ביותר של אמ"ן במשך שנים רבות.

בתפקידי הפעלתי מודיעים בהר חברון, בערבה ובעקבה. בין השאר היינו הראשונים שהבאנו מידע על תוקפיהם ורוצחיהם של הנוסעים במעלה עקרים באוטובוס שחזר מאילת במורים 1954. המידע הושג באמצעות מודיע בדווי שכונה "דוכיפת".

הנסיעות לאילת בתקופה זו היו בעייתיות ביותר, בטרמפים

תרומת המשפחות

ח'ליל – פעילות בתחום המודיעין
נצאר – פעילות בתחום המודיעין

**מחמד "נוֹדב" לשמש מאמן גמלים
ומדריך רוכבי גמלים
סלימאן התנדב לשרת כגשש**

סלימאן ח'ליל – לוחם בעורב צנחנים

ח'אלד ח'ליל – התנדב ליחס"ר ואח"כ שרת כגשש

בני משפחת עלי:
13 בוגרים, 11 ילדים

בני משפחת ח'ליל:
10 בוגרים, 10 ילדים

A photograph showing a man in a blue and white striped shirt and a dark cap kneeling on the ground. He is holding a hose that pours water into a large, dark, rectangular trough. A brown horse is leaning over the trough, drinking the water. The ground is dry, rocky, and reddish-brown, suggesting an arid environment. The background is a vast, open, dry landscape under a clear sky.

ילדיו של עלי מפריג'ה
מחמד - רווק + 3, שומר קק"ל
זאיד - נשוי + 5, שומר אתרוג
מזיד - נשוי + 3, שומר בעין חצבה
חמאד - רווק, רועה גמלים
פאטמה - נשואה + 3
ת'רייה - רווקה, רועת צאן

עואד - נרצח בשנת 1974; זיד - נהרג בתאונה שנת 2004;
עידה - אינה גרה בערבה

ילדיו של עלי מסוילמה
סלימאן – רווק, שומר מו"פ + ספארי ר"ג
אחמד – רווק, דרך הבשמים
חמד – רווק, רועה צאן

ילדי ח'ליל סלאמה אל-סעידיין מנורה

ח'אלד – נשוי + 5, שומר בחצבה
סברי – נשוי + 5, שומר בעין יהב
סלימאן – רווק, סטודנט ברחובות
עודה – רווק, רועה גמלים
תנוה – רווקה
ג'מיעה – רווקה
איברהים – רווק, צופר שונר
וטפה – נשואה (למזיד) + 3 (ילדיה נמנים עם מש' אל-עמראני)

אדם יושב על הקרקע במדבר, ליד קמין עשוי מתערובת אבנים ופחמן, המאיר. האדם לבוש חולצה סגולה וצ'יפס, ומקפץ על המדורה. הרקע מראה נוף מדברי עם גבעות חוליות וצמחייה נדירה.

אָחיו של ח'ליל

סאלם – רווק, רועה גמלים
מחמד - רשום נשוי, ללא ילדים, שומר

שתי משפחות, 44 נפשות,

מקורות פרנסה: משק חי (75 גמלים וכ-300 ראשי צאן),

עבודות חוץ וקצבאות ביטוח לאומי

המשך חיים בתנאים הקיימים אינו ראוי
לא למשפחה ולא לנו, תושבי הערבה התיכונה
מדובר במשפחה החיה במקום 60 שנה
המשפחה נטועה בעשייה הביטחונית
המשפחה היא חלק מהנוף האנושי של האזור
קבלת המשפחה וחיבוקה היא צו אנושי ומוסרי

**"...וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונו אותו כאזרח מכם
יהיה לכם הגֵר הגֵר אתכם ואהבת לו כמוך כי גרים היתם
בארץ מצרים..."** (ויקרא י"ט, ל"ג-ל"ד)

